

Interessante terugmeldingen van het Vogelringstation Het Gooi.

(Deel 1)

Rob Moolenbeek, Pascal Gijsen & Harry de Rooij

Met zo'n veertien ringers, assistent-ringers en een aantal andere actieve medewerkers is het Vogelringstation Het Gooi (VRS) een van de grootste en meest actieve ringstations van Nederland. De regelmatige bijdragen van Rudy Schippers, die betrekking hebben op de vangsten op Oud Valkeveen, tot voor kort op Oud Naarden, wekken de indruk dat alle activiteiten zich daar afspelen. Dat is niet het geval. Er zijn nog tal van andere aspecten van het ringwerk, waar de Gooise ringgroep zich mee bezighoudt. Zo is er een zeer actieve roofvogel- en uilenwerkgroep, waarvan het ringonderzoek een belangrijk onderdeel is. Daarover meer in een komend nummer van De Korhaan. In deze bijdrage wordt een overzicht gegeven van interessante terugmeldingen, die voornamelijk betrekking hebben op 2014.

In de Eemponders worden diverse soorten ganzen geringd, waarbij onder meer onderzoek wordt gedaan naar de aanwezigheid van vogelgriepvirussen. Er wordt landelijk meegewerkt met een aantal aparte projecten voor de boerenwaluw, de huiswaluw en de oeverswaluw. Zie voor de oeverswaluw het recente artikel van Jonkers (2014). Ook bij het nestkastenonderzoek worden diverse soorten geringd, (bijvoorbeeld boomklever en bonte vliegenvanger. Een ander voorbeeld is het ring-MUS project (Meetnet Urbane Soorten). Hier maakt een tuinvogelproject in Ankeveen deel van uit. Er zijn daar in 2014 in totaal 1011 vogels gevangen. Hiervan zijn er 522 nieuw geringd en waren er 489 terugvangsten van 31 soorten vogels. Hierover zal t.z.t. ook weer eens gerapporteerd worden. Verder worden er asielvogels en ooievaars geringd in de regio.

Gegevens van geringde en later terug gemelde vogels

Natuurlijk zijn buitenlandse terugmeldingen vaak spectaculair, maar ook kunnen terugvangsten in Nederland verrassend zijn. Beide zullen in deze opsomming aan bod komen. Verder worden nog enige terugmeldingen vermeld uit voorgaande jaren. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat het vaak maanden of soms meer dan een jaar duurt eer er een reactie komt van een (buitenlandse) ringcentrale.

Na elke soort volgt het ringnummer. Met 1kj wordt het eerste kalenderjaar bedoeld, het jaar waarin de vogel is geboren. Na 1 kj duidt erop dat de vogel ouder was dan één jaar, maar de juiste leeftijd niet was vast te stellen

Boomklever, adult

Foto: Rudy Schippers

Boomklever

V350701 Geringd als nestjong op 16.05.2010 in Wapse (Drenthe). Teruggemeld op 29.09.2010 in 's-Graveland. Afstand 105 km. Boomklevers zijn meestal echte standvogels. De meeste terugmeldingen zijn bij ons hooguit in een straal van 10-15 km van de ringplaats, getuige volgende melding. V684043 Geringd op 17.05.2014 als nestjong in Weesp bij Fort Uitermeer en terug op 04.09.2014 in Ankeveen. Afstand 3 km.

Bonte vliegenvanger

Foto: Rudy Schippers

Bonte vliegenvanger

AS76719 Geringd als nestjong op 28.05.2010 Oud Bussem, terug 07.08.2011 uit Dwingeloo (Drenthe). Afstand 198 km.

AX71019 Geringd als nestjong 08.06.2013, Drakenburg bij Baarn. Bijna een jaar later, op 19.05.2014, teruggemeld als broedvogel in Heidebloem (Laren). Afstand 1 km.

Boerenzwaluw

Meldingen vnl. van de slaappleatsen langs de Gooimeerkust.

AR16071 Geringd op 12.08.2008 na 1kj in Elburg en teruggemeld in Oud Valkeveen op 16.08.2014. Deze vogel was dus 6 jaar oud!

AV53814 Geringd op 15.08.2011 als 1kj op slaappleats Oud Naarden, terug 24.09.2011 van een slaappleats in Kasterlee, Antwerpen (België) Afstand 117 km.

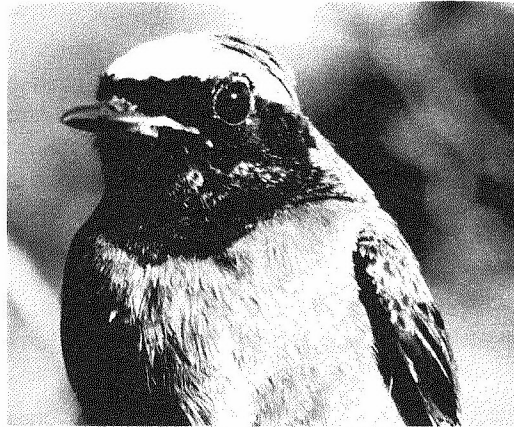
AX71798 Geringd op de slaappleats van 't Raboes (Eemnes) op 19.09.2013 als 1kj en acht dagen later op 23.09.2013 gevangen op een slaappleats te Oud-Turnhout, Antwerpen (België). Deze beide vogels hadden dus een aanvang gemaakt met hun jaarlijkse trek naar Afrika.

AR70820 Geringd als nestjong op 16.06.2012 Zeewolde en terug na 1kj op de slaappleats van 't Raboes (Eemnes) op 06.09.2014. Afstand 3 km. Er zijn meerdere terugvangsten op de slaappleatsen van, als nestjong geringde, boerenzwaluwen uit de Flevopolders. Ook nestjongen uit het Gooi, het Vechtplassengebied, de Flevopolders en elders uit Nederland zijn teruggelangen op de slaappleatsen. Verder zijn er meerdere boerenzwaluwen gevangen op de slaappleatsen Oud Valkeveen en 't Raboes, die soms maar enkele dagen ervoor geringd waren op een andere slaappleats in de Flevopolders. Dat was het geval in bijv. Dronten, of de randmeren Het is de bedoeling dat wij hier op terugkomen in een apart artikel over de boerenzwaluw in het Gooi. Vermeldenswaard is nog een volwassen boerenzwaluw, geringd in België met *Brussel 12689390* als 'zwaluw ongedetermineerd' 1kj op 30.09.2012, die in een stal in Naarden broedde en werd gecontroleerd op 10.07.2014.

Gekraagde roodstaart

Plaatstrouw is door het ringen ook aangetoond bij deze relatief zeldzame Gooise soort door de volgende melding:

AS76870 Geringd als nestjong op Heidebloem, Laren op 12.06.2010 en terug als broedvogel na 1kj op 01.06.2014 op de Hoorneboeg, Hilversum. Een trekkende roodstaart AT27976) werd op 04.09.2010 in Oud Naarden gevangen en acht dagen later gemeld uit Anzegem, West Vlaanderen (België), zo'n 206 km naar het zuiden.

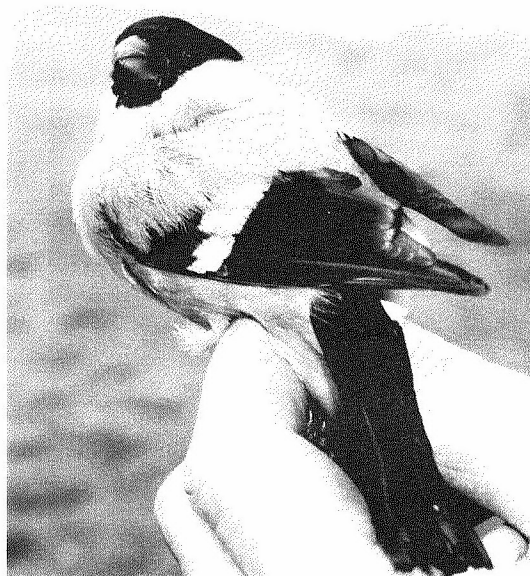

Gekraagde roodstaart Foto: Rudy Schippers

Goudvink

Over de vrij schaarse goudvink in het Gooi is niet zo veel bekend. Meestal nemen we aan dat het een echte standvogel is, m.u.v. de noordelijke ondersoort, die bij het optreden van een invasie ook voor kan komen in ons land. Dat de jonge goudvinken toch ook rondzwerven, toont de volgende melding van:

V675282 Geringd op 15.06.2014 als jonge vogel op de vinkenbaan in Castricum en door ons gecontroleerd op 02.11.2014 't Raboes, Eemnes. De afstand bedroeg 57 km.

Goudvink Foto: Rudy Schippers

Kleine karekiet

Bijna 20 terugvangsten/meldingen. Er zijn diverse meldingen van karekieten, geringd in Zuidelijk Flevoland. Ook een zestal meldingen uit België waaronder:

Brussel 11265260 Geringd als 1kj op 09.08.2009 in Luik (België) en bijna zes jaar later als mogelijke broedvogel in Oud Valkeveen op 18.05.2014 en 01.06.2014. Over de kleine karekiet is al eens eerder gepubliceerd (Schippers 2012).

Koolmees

Dat vooral jonge koolmezen zwervgedrag vertonen is een bekend verschijnsel. Een melding van een tegen een ruit gevlogen mees (V347744) op 28.02.2014 in Hilversum bleek een koolmees te zijn die op 24.10.2013 als 1 kj vrouw was geringd in Kampen op 24.10.2013. Afstand 68 km.

Dat ook volwassen vogels zwerven, bewijst de volgende melding.

V729885 Geringd na 1 kj op 01.10.2014 in Bloemendaal en teruggevangen op 31.12.2014 in Einde Gooi (Hilversum). Afstand 49 km.

In het najaar en winter 2012/2013 beleefden wij een invasie van oostelijke koolmezen, maar ook de winter daarna kwamen er uit Oost Europa afkomstige koolmezen deze kant op.

Gdansk Poland K2K8118 Geringd op 07.10.2013 als 1 kj te Darlowo (Polen). Terugvangst in de tuin van Daan Buitenhuis in 's-Graveland op 20.02.2014. Afstand 776 km.

Kerkuil, jong

Foto: Rob Moolenbeek

Kerkuil

Jaarlijks worden er heel wat jonge kerkuilen in ons werkgebied geringd. Veel worden er slachtoffer van het verkeer en dat zijn niet alleen jonge vogels.

5422903 Geringd als nestjong op 28.06.2011 in Einde Gooi (H'sum). Teruggevonden als verkeerslachtoffer in Soest op 19.10.2014. Afstand 5 km.

5425674 Geringd als nestjong op 05.07.2013 in Weesp en gecontroleerd als broedend vrouwtje in Zeewolde op 12.08.2014.

5447962 Geringd als nestjong op 02.06.2012 in Bunschoten en gewond gevonden in Blaricum op 11.05.2014.

5477205 Geringd als nestjong in Landsmeer op 07.06.2014. Als raamslachtoffer gemeld op 11.11.2014 in Muiderberg.

Merel man, mogelijk een noordelijke vorm

Foto: Rob Moolenbeek

Merel

Zowel op Oud Naarden als nu op Oud Valkeveen worden in het najaar merels gevangen waarvan het vermoeden bestaat dat het noordelijke of oostelijke vogels zijn. Vooral de mannetjes hebben vaak witachtige randjes op de donkere borstveren, de vrouwtjes soms ook. Die hebben vooral een hele lichte keel. De volgende melding bevestigt dit vermoeden van oostelijke vogels.

L337992 Geringd op 12.10.2010 als 1kj op Oud Naarden. Als raamslachtoffer gemeld op 25.07.2014 in Skrundae novade, Letland. Afstand 1177 km.

Oeverwaluw

In het vorige nummer verscheen een artikel over het aantal broedparen in 2014 en worden de meest interessante terugmeldingen vermeld (Jonkers 2014). In het kader van de reeks over alle terugmeldingen sinds het begin van het ringonderzoek wordt door mij een artikel voorbereid.

In deel 2 zullen de volgende soorten aan bod komen: ooievaar, pimpelmees, rietgors, rietzanger, roodborst, spreeuw, tuinfluiter, tjiftjaf, vuurgoudhaan en zwartkop.

Met dank aan Rudy Schippers voor het beschikbaar stellen van de foto's van de boomklever, bonte vliegenvanger, gekraagde roodstaart en goudvink.

Literatuur

Jonkers, D.A. 2014. Broedgegevens van de oeverwaluwen in het Vechtplassengebied, het Gooi en de Eempolders. De Korhaan 48(5): 153-158.

Schippers, R. 2012. De kleine karekiet in Oud Naarden. De Korhaan 46(4): 134-137.

Mededeling VRS het Gooi no. 22